

MESLEKDAŞIM VE CAN DOSTUM

PROF. DR. MUSTAFA E. ERKAL

Prof. Dr. Ahmet M. Gökçen

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesine Asistan olarak geldiğimden bu yana tam otuz sekiz yıl geçmiş. Asistanlığa, Prof. Dr. Ahmet Yörük ile birlikte girdiğimiz bir imtihan sonucu aynı tarihte başlamıştık. Burada karşılaştığımız ve bize yakınlık gösterenlerin arasında daha bir-iki asistanın yanında, çok genç yaşta Tanrının rahmetine kavuşmuş Tefvik Ertüzün ve Mustafa Erkal vardı. Ertüzün, Yörük ve ben Rahmetli Prof. Dr. Sabri Ülgener'in başkan olduğu, O zamanki adı ile İktisat ve Maliye Teorisi Kürsüsünde, Mustafa Erkal ise Prof. Dr. Ziyaettin Fahri Fındıkoğlu'nun başkan olduğu Sosyoloji Kürsüsünde asistan idik. Herhalde hocalarımızın da çok yakın dost olmalarının da etkisiyle bizde asistanlığımızı ilk gününden bu yana dostluğumuzu daima devam ettirdik. Tesadüfe bakın ki, Erkal ile 45 gün arayla Fakülte'den emekli olarak ayrıldık. Mutlu, birlikle ve dostluk içinde akademik bir yaşam geçirdik.

Mustafa Erkal şanslı bir meslek hayatına sahip olmuştur. Mesleğinin en üst seviyesine çıkmış, uluslararası üne sahip bir bilim adamı olan Prof. Dr. Fındıkoğlu ve onun yanında yetişmiş ve yine akademik hayatta büyük başarılar göstermiş Prof. Dr. Mehmet Eröz ve Prof. Dr. Amiran Kurktan gibi gerçekten kendi devirlerinin en ileri hocaların yanında mesleğe başlamıştır. Bu öğretim üyeleri ile çalışmalarında sadece hoca-asistan ilişkileri değil; aynı zamanda kürsü arkadaşlığı ve dostluk ilişkileri içinde de bulunmuştur.

Özellikle Prof. Dr. Eröz Türkiye'nin etnik yapısıyla ilgili yaptığı çalışmalarında, halen büyük etnik grup olarak tanımlanan kesimlerin arklı bir etnik soydan gelmediğini bilimsel olarak ispat etmeye çalışmış ve bu konularla ilgili çok değerli yayınlar yapmıştır. Bütün bu çalışmalarını Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde saha araştırması olarak gerçekleştirmiştir. Bu çalışmalar için ülkemizin güneybatı, doğu ve güneydoğu bölgelerini adeta dağ-taş demeden

gezmiş, alışkanlıklar, örf ve adet, kültür ve dil gibi sosyolojik ve etimolojik bilimsel çalışmaları yerinde belirlemeye gayret etmiştir. Bu çalışmalar sonunda halen kendilerini ayrı bir ırk olarak görmek isteyen bir kısım grupların aslında Türk ırkından farklı olmadıklarını bilimsel gerçeklere dayanarak ortaya koymuştur. Mustafa Erkal da daha doktorasını yaparken sadece teorik çalışmalarla yetinmeyip tezinin konusu olan Türkiye'nin az gelişmiş Doğu bölgesini gezerek ülkemize has tespitlerde ve tekliflerde de bulunmuştur. Hatta daha sonra bu çalışmasını yayın haline döndürdüğünde bir yatılı bölge okulunun önünde çektiği bir resmi "müellifi yatılı bölge okulunun önünde" alt başlığı ile koymuştur. Bu durum yakın dostları olarak bizler tarafından sıkça kullanılmıştır. Öyle zannediyorum ki, Mustafa Erkal'ın yazmadaki veludiyeti de hocalar arasında yetişmiş olmasından gelmektedir. Rahmetli Fındıkoğlu hocamız bu hususta tek başına bir ekoldü. Öğrenciliğimizden itibaren hepimiz Hocamızdan çok şey öğrenmişizdir.

Mustafa Hoca yazmada başarılı olduğu kadar konferanslarda konuşmada da büyük gayret ve başarı göstermiştir. Kendi çalışma konuları yurt içi ve yurt dışında Türkiye'yi ilgilendiren sorunlarla ilgili olarak konferanslarda ya da radyo ve televizyonlarda konuşmaktan hiçbir zaman imtina etmemiştir. Bu hususlarda kendisine gelen tekliflere daima olumlu cevap vermiştir. Hatta bu hususta Türkiye'nin hangi yöresinde olmasına bakmadan gerektiğinde otobüslerle yolculuğa katlanarak toplantılara hediye edeceği kitaplarla katılmış ve konuşma yapmıştır. Gerçekten Mustafa Erkal aynı zamanda iyi bir hatiptir. Türkçeyi güzel kullanarak akıcı anlaşılır ve etkileyici konuşma yeteneğine sahiptir. Hele ülke sorunları ve milli meseleler hakkında yaptığı teşkilatçılığı dolayısıyla canlı ve heyecanlı konuşmaları oldukça etkileyicidir. Mustafa Hoca sadece konuşmakla yetinmeyip aynı zamanda çok sayıda konferans ve sempozyumlar da organize etmiştir. Aydınlar Ocağı Genel Sekreteri ve Genel Başkanı olduğundan bu yana da periyodik olarak belli aralıklarla Türkiye'nin sorunları ile ilgili toplantılar organize etmiş, şuralar düzenlemiş, bunlarda yönetici ve konuşmacı olarak başarıyla yer almıştır.

Mustafa Erkal İktisat Sosyolojisinin yanında sosyolojinin her kolunda ve özellikle Türkiye'nin güncel konuları ile de yakından ilgilenmiştir. Akademik ve bilimsel yayınları yanında ülkemizin eğitim, kültür, siyaset ve sair güncel olaylar ile ilgili çok sayıda yayın yapmıştır. Ele aldığı konuları çok güzel bir Türkçe ile açık ve net bir şekilde izah eder. Milli meselelerle ilgili konularda ayrı bir hassasiyeti bulunmaktadır. Türkiye'nin milli sorunları ile ilgili yanlış bir

uygulama ya da kişi davranışları görürse; buna müdahale etmeyi bir milli görev kabul etmiştir. Bu hususta zaman ve mekâna aldırış etmeden, kendi tarafını ortaya koymada herhangi bir hususun tesirinde kalmadan bağımsız hareket etmiştir.

Mustafa Erkal öğretim üyesi olarak görevini büyük bir şikle, azimle ve heyecanla yerine getirmekte olduğunu bizler her zaman müşahede etmişizdir. Dersini kaçırmamış, derse giderken ayrı heyecan duymuştur. Mustafa Hoca yıllardan beri vermekte olduğu derse gitmeden önce hazırlık yapar, dersin daha iyi anlaşılmasını sağlamak için hangi güncel olaylarla ilgili örnekler vereceğini daha baştan düşünür ve derste bu konularla ilgili tartışmalara yer verirdi. Bu örnekler ve tartışmalarla öğrencinin ilgisini çok çektiği için derse devam eden öğrenci sayısı diğer öğretim üyelerine göre daha fazla olmuştur. Maalesef öğrenciler özellikle teorik ve yayını olan derslere daha az girmeyi adet edinmiş olmalarına rağmen; Mustafa Hocanın dersleri daima daha kalabalık olmuştur. Mustafa Hoca öğrenci-hoca ilişkilerinde oldukça başarılı bir öğretim üyesi olmuştur. Öğretim üyesi olarak Fakültemizin en devamlı öğretim üyelerinin başında yer aldığından, kapısı öğrencilerine her zaman açık olmuştur. Bunun için haftanın belli gün ve saatlerinde öğrencilerle görüşme saatleri ayırmak yerine; kapısını daima açık tutmuş ve ziyaretine gelen öğrencilerine daima zaman ayırmıştır. Hatta bu ziyaretlerde öğrencilerin okuma alışkanlıklarını güçlendirmek ve bilgi dağarcıklarını geliştirmek için başta kendi yayınlarından olmak üzere, kendisinin parayla satın aldığı veya Fakülte yayını kitapları armağan olarak dağıtırdı. Bunun için zaman zaman yayın evlerini gezer öğrencilerin okumasında yarar gördüğü kitaplardan alarak bunları dağıtırdı.

Mustafa Hocanın kendi dönemi asistanlarıyla ilişkisi de oldukça başarılı ve dengeli geçmiştir. Asistanlarla ve öğretim üyeleri ile daima sıcak bir ilişki içinde olmuştur. Bu iyi ilişkiler bizler gibi sadece yakın arkadaş grubu içinde kalmamış, hem Fakülte içi ve hem de Fakülte dışı ve diğer üniversite asistan ve öğretim üyeleri ile devam etmiştir. Öğretim üyeliği boyunca yetiştirdiği, rehberlik yaptığı öğretim elamanları halen birçok kurumda görev yapmaktadır ve hocalarıyla ilişkilerini daima sıcak tutmaktadırlar.

Şimdi değil; ama asistan olduğu dönemlerde başta futbol olmak üzere çeşitli spor branşları ile ilgilenmeyi severdi. Onun için haftanın bazı günleri ve akşam saatlerinde Üniversitemizin bahçesinde bulunan sahada veya dışarıda her zaman Ahmet Yörük'ün de katılımı ile bir kısım Asistan ve öğrenciler ile maç

organize ederdi. Bu maçlara katılan daimi bir grup oluşturmuştu. Çok kişinin spor yapması ile telkinlerde bulunurdu.

Mustafa Hoca ile asistanlığımızdan bu yana bir arkadaş ve dost grubu içinde ailece çok güzel günlerimiz olmuştur. Bu cümleden olarak İstanbul Üniversitesi Enez Kampına yaptığımız seyahatlerimizin ayrı bir yeri bulunmaktadır. İktisat Fakültesi ve Edebiyat Fakültesi'nden yaklaşık on aileden meydana gelen bir aile grubu ile Enez'de yaptığımız tatiller hiç birimiz tarafından unutulacak gibi değildir. Bu seyahatlere şimdi kimisi rahmete kavuşmuş olan A. Kılıçbay, T. Yazgan, T. Tokay, N. Serter, T. Ertüzün, A. Yrk, E. Öksüz, N. Hacıeminoğlu, M. Kafalı, M. Tolum gibi hocamız ve dostumuz aileleriyle katılırlardı. Çocuklarımızın kk yaşta olduğu o dönemlerdeki bu tatiller ve orada geçirdiğimiz zamanlar hala aramızda konuşma konusunu teşkil eder. Hey gidi günler; şimdi bizler, o zaman birbirlerini kovalayıp dşe-kalka, gle-oymaya oynayan o çocuklardan torun sahibiyiz.

Hemen hemen aynı zamanda emekli olduğumuz vefalı aziz dostum Mustafa E. Erkal'a, zarif eşleri, çocukları ve torunları ile birlikte, bundan sonraki yaşantısında nice mutlu ve sıhhatli yıllar diliyorum.